

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Valnämnden

Datum:
2024-03-07

Diarienummer:
VLN-2023-00032

Handläggare:
Josefin Lindström

Ändring av beslut om ordning i valsedelstall vid val till Europaparlamentet och folkombestämning 2024

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

1. **att** upphäva valnämndens beslut § 14 den 27 februari 2024,
2. **att** valsedlar för val till Europaparlamentet 2024 placeras i bokstavsordning efter partibeteckning,
3. **att** röstsedlar för folkombestämningen placeras i ordningen Ja, Nej, Blank rötsedel, samt
4. **att** i övrigt fastställa ordning i valsedelstall enligt bilaga 1.

Ärendet

Valnämnden ansvarar för att besluta om ordningen bland valsedlar i valsedelställen på kommunens röstmottagningsställen. Ordningen i valsedelstall ska utformas så att det är lätt för väljaren att hitta valsedlar och för röstmottagarna att hålla ordning bland valsedlarna.

Samtliga partier som deltar i valet ska ha möjlighet att ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Valnämnden ansvarar för att alla partiers valsedlar behandlas likformigt och att samma ordning råder vid samtliga röstmottagningsställen.

Sedan valnämnden fattade beslut den 27 februari 2024 om ordning i valsedelstall vid val till Europaparlamentet och folkombestämning 2024 har ett parti bytt partibeteckning och ordningen behöver därför ändras i bilaga 1.

Beredning

Ärendet har beretts av valnämndens kansli. Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Valnämnden ansvarar för att besluta om ordningen bland valsedlar i valsedelställen på kommunens röstmottagningsställen. Det är reglerat i vallagen att valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt och på en avskärmad plats. Samma ordning ska gälla för samtliga röstmottagningsställen i kommunen.

Utgångspunkten i Valmyndighetens ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen (2023-12-18 VAL-863) är att det ska vara lätt för väljaren att hitta valsedlar och lätt för röstmottagarna att hålla ordning bland valsedlarna. För att underlätta för väljarna och röstmottagarna bör valsedlarna stå i valsedelställ.

Sedan valnämnden fattade beslut den 27 februari 2024 om ordning i valsedelställ har Feministiskt initiativ bytt partibeteckning till Värdigt liv. Valnämnden behöver därför fatta ett nytt beslut om ordning i valsedelställ vid val till Europaparlamentet och folkomröstning 2024 i enlighet med bilaga 1.

Valsedlar för val till Europaparlamentet

Valnämnden ansvarar för att väljarna har tillgång till valsedlar med enbart valbeteckning (blank valsedel) och valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater om ett sådant parti deltar med endast en valsedel.

Alla partier som anmält till Valmyndigheten att de deltar i valet ska kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Samtliga partiernas valsedlar ska behandlas likformigt. Det innebär att alla partier som deltar i valet ska kunna få sina valsedlar utplacerade i valsedelställen.

Det är partiernas ansvar att leverera valsedlarna till röstmottagningsstället samt att se till så att valsedlarna inte tar slut under tiden då röstmottagningen pågår. Det är valnämnden som ansvarar för att lägga ut valsedlarna i valsedelställen.

I val till Europaparlamentet utgör hela Sverige en valkrets. Partier som begär utläggning har av denna anledning i allmänhet endast en namnvalsedel i stället för en partivalsedel. Om det förekommer andra valsedlar ska valnämnden säkerställa att dessa presenteras på samma sätt som namnvalsedlarna.

Röstsedlar för folkomröstning

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun beslutade vid sitt sammanträde den 9 oktober 2023 att hålla en folkomröstning som ett led i revideringen av kommunens översiktsplan. Kommunfullmäktige beslutade att svarsalternativen i folkomröstningen ska vara Ja, Nej och blank röstsedel. Röstsedlarnas ordning i valsedelställ bör följa samma ordning som anges i kommunfullmäktiges beslut.

I samband med detta beslutade kommunfullmäktige att folkomröstningen inriktningsvis ska genomföras i linje med de bestämmelser som gäller för

Europaparlamentsvalet. Beslut om ordning i valsedelstall omfattar därför även röstsedlar för folkomröstningen.

Ordning i valsedelstall

Valnämndens kansli redovisar i bilaga 1 ett förslag på ordning i valsedelstall för valsedlar till val till Europaparlamentet och röstsedlar till folkomröstningen. Förslaget utgår ifrån Valmyndighetens vägledande ställningstagande om ordning i valsedelstall (2023-12-18 VAL-863), Valmyndighetens ställningstagande om avskärmning av platsen för valsedlar (2023-12-18 VAL-863) och erfarenheter från valen till riksdag, region och kommunfullmäktige 2022.

Förslag på ordning i valsedelstall för valsedlar är utformat i enlighet med de bestämmelser för valsedlar som anges i vallagen. Det omfattar bland annat ansvarsfördelningen mellan valnämnden och deltagande partier för distribution och utläggning av valsedlar.

Ekonomiska konsekvenser

Inköp av valsedelstall och avskärmningar ryms inom valnämndens budget för genomförande av val till Europaparlamentet och folkomröstningen 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 7 mars 2024
- Bilaga 1, Ordning i valsedelstall för val till Europaparlamentet och folkomröstning 2024

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Valnämnden

BeslutHandläggare:
Karin Svensson

Ordning i valsedelställ i val till Europaparlamentet och folkomröstning

Valnämnden beslutar om ordningen bland valsedlar i valsedelställen på kommunens röstmottagningsställen för val till Europaparlamentet och folkomröstning i Uppsala kommun 2024.

Valsedlar och röstsedlar ska hanteras likformigt och följa ordningen som anges nedan vid samtliga röstmottagningsställen. Det är valnämnden som ansvarar för att lägga ut alla typer av valsedlar i valsedelställ på samtliga röstmottagningsställen.

Stationer för valsedlar och röstsedlar

Vid alla röstmottagningsställen ska det finnas minst en station där väljaren kan ta valsedlar och röstsedlar i enskildhet. Med station avses en avskärmad plats med minst ett valsedelställ. Antalet stationer på ett röstmottagningsställe anpassas efter antalet röstande och lokalernas utformning.

Valsedelställ och avskärmningar

Valnämnden använder valsedelställ med tre lodräta rader med tolv fack i varje rad. Avskärmningen som används för en station kan vara avsedd för ett eller flera valsedelställ. De flesta röstmottagningsställen har två valsedelställ bakom en avskärmning för tre ställ.

När stationen har en avskärmning för flera ställ ska det första stället placeras till vänster bakom avskärmningen. Om fler ställ används placeras det nästkommande stället i direkt anslutning till det föregående. Antalet valsedelställ per station anpassas så att samtliga valsedlar som ska vara tillgängliga för väljaren får plats. Oavsett hur många valsedelställ som används vid en station ska valsedlar och röstsedlar placeras i den ordning som anges här.

Ordning i valsedelställ

Valsedlar för val till Europaparlamentet

Med valsedlar avses alla typer av valsedlar för val till Europaparlamentet som nämnden ansvarar för att lägga ut vid röstmottagningsställen. Det omfattar både de valsedlar som nämnden ansvarar för att distribuera till röstmottagningsställen och de valsedlar som partier som anmält deltagande själva ansvarar för att lämna till röstmottagningsställen.

Valsedlar för partier som har rätt till utläggning

Valnämnden ansvarar för att distribuera och tillhandahålla blanka valsedlar och valsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fick mer än 1 procent av rösterna och som begärt utläggning vid val till Europaparlamentet.

Valsedlarna ska alltid finnas tillgängliga för väljarna och hanteras likformigt vid samtliga röstmottagningsställen. Dessa valsedlar läggs i bokstavsordning efter partibeteckning i den första lodräta raden i valsedelstället. Längst ned placeras blanka valsedlar.

I valet till Europaparlamentet har följande partier begärt utläggning:

- Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
- Centerpartiet
- Kristdemokraterna
- Liberalerna (tidigare Folkpartiet)
- Miljöpartiet de gröna
- Moderaterna
- Piratpartiet
- Sverigedemokraterna
- Vänsterpartiet
- Världigt liv

Valsedlar som partierna ansvarar för att distribuera

Alla partier som anmält till Valmyndigheten att de deltar i valet ska kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Det innebär att alla partier som deltar i valet ska kunna få sina valsedlar utplacerade i valsedelställen.

Partier som har valsedlar som inte omfattas av rätt till utläggning ansvarar själva för att distribuera dessa till röstmottagningsställen. Dessa valsedlar placeras i bokstavsordning efter partibeteckning med början i den andra lodräta raden i valsedelstället. Vid behov används nästkommande lodräta rader.

Det är partiernas ansvar att leverera valsedlarna till röstmottagningsstället samt att se till så att valsedlarna inte tar slut under tiden då röstmottagningen pågår.

Partierna väljer själva vilka röstmottagningsställen de lämnar valsedlar till. Det kan därför skilja vilka partiernas valsedlar som finns tillgängliga mellan röstmottagningsställena.

Ett parti som inte anmält till Valmyndigheten att det deltar i valet ska nekas att få sina valsedlar utlagda, även om partiet tryckt upp valsedlar.

Röstsedlar för folkomröstning

För folkomröstningen används röstsedlar i enlighet med det beslut kommunfullmäktige i Uppsala kommun fattade vid sitt sammanträde den 9 oktober 2023. Valnämnden ansvarar för att trycka upp, distribuera och tillhandahålla röstsedlar vid samtliga röstmottagningsställen i kommunen.

Röstsedlarna är blå och har i övrigt samma utformning som valsedlarna. Det finns tre olika röstsedlar för folkomröstningen, en för respektive alternativ. Alternativen är Ja, Nej och Blank röstsedel.

Röstsedlar för folkomröstningen placeras i en egen lodrät rad. Röstsedlarna placeras i uppifrån och ned i ordningen Ja, Nej, Blank röstsedel. Röstsedlarna placeras i den första tomma lodräta raden efter valsedlarna.

Placeringen av valsedlar och röstsedlar i valsedelstall

Vid en station för att ta valsedlar och röstsedlar som har ett valsedelstall placeras valsedlar och röstsedlar på följande sätt.

Valsedlar	Valsedlar	Röstsedlar
Arbetarepartiet – Socialdemokraterna	A	Ja
Centerpartiet		Nej
Kristdemokraterna		Blank röstsedel
Liberalerna (tidigare Folkpartiet)		
Miljöpartiet de gröna		
Moderaterna		
Piratpartiet		
Sverigedemokraterna		
Vänsterpartiet		
Värdigt liv		
Blank	Ö	

Bild 1 Placering av valsedlar och röstsedlar i ett valsedelstall.

Vid en station för att ta valsedlar och röstsedlar som har två valsedelstall placeras valsedlar och röstsedlar på följande sätt. Om fler valsedlar lämnats in till röstmottagningsstället än vad som får plats i två lodräta rader utökas antalet lodräta rader i enlighet med det som beskrivits ovan.

Valsedlar	Valsedlar	Valsedlar	Röstsedlar		
Arbetarepartiet – Socialdemokraterna	A		Ja		
Centerpartiet			Nej		
Kristdemokraterna			Blank röstsedel		
Liberalerna (tidigare Folkpartiet)					
Miljöpartiet de gröna					
Moderaterna					
Piratpartiet					
Sverigedemokraterna					
Vänsterpartiet					
Värdigt liv					
Blank		Ö			

Bild 2 Placering av valsedlar och röstsedlar i två valsedelstall.

Relaterade dokument

- Vallagen (2005:837)
- Valmyndighetens vägledande ställningstagande om valsedelarnas ordning i valsedelställen (2023-12-18 VAL-863)
- Valmyndighetens vägledande ställningstagande om avskärmning av platsen för valsedlar (2023-12-18 VAL-864)